

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. gegužės 2 d. Nr. 21RE-366

(AG-270/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja), sekretoriaujant Asmuo R, dalyvaujant pareiškėjui Asmuo X, atsakovės Vilniaus rajono savivaldybės administracijos įgaliotai atstovei Asmuo A, Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu, naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferenciją), išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmuo X skundą atsakovei Vilniaus rajono savivaldybės administracijai dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas Asmuo X skundu prašo Komisijos panaikinti atsakovės Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir Savivaldybė, Administracija) duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą“ (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti Savivaldybę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde nurodo, kad pareiškėjas yra namo, esančio adresu duomenys neskelbtini (toliau – Namas) savininkas. Namas yra Sodų bendrijos „Dobilas“ teritorijoje ir pareiškėjas yra tos bendrijos narys. Pareiškėjo teigimu, jo deklaruota gyvenamoji vieta yra užsienyje, jis nėra nuolatinis gyventojas, turi ir kito gyvenamo nekilnojamo turto Lietuvoje, kur gyvena pareiškėjo šeima.

2024 m. spalio 17 d., radęs Name sąskaitą už komunalinių atliekų tvarkymą, el. paštu kreipėsi į Administracijos duomenys neskelbtini seniūniją (toliau – Seniūnija) dėl sąskaitos perskaičiavimo. Gavo Seniūnijos atsakymą, ką pareiškėjas turėtų pateikti lengvatai gauti. Pareiškėjas 2024 m. spalio 17 d. el. paštu informavo Seniūniją apie situaciją Name. T. y., kad Name elektrinis šildymas ir nėra galimybės gauti „Igničio“ pažymos apie mažą elektros suvartojimą. Taip pat nurodė, jog anksčiau gautos ženkliai mažesnės sąskaitos, nors niekas niekad nėra pateikęs jokių pažymų ar deklaracijų lengvatoms gauti.

Pareiškėjas toliau skunde išvardija laikotarpį nuo 2024 m. lapkričio 7 d. iki skundžiamo Sprendimo vykusį ginčo šalių susirašinėjimą ir nurodo pagrindinius argumentus, kuriais ginčija atsakovės priimtą Sprendimą.

Pagal Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų, patvirtintų Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T3-514 „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 2 priedo „Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiai“ 3 dalies Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiai negyvenamosios ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektų kategorijų savininkams arba įgaliotiems asmenims 19.1 papunktį – Sodų,

kuriuose nuolat negyvenama (Naudojami arba poilsiui ir (arba) sodininkystei ir (arba) daržininkystei sodininkų bendrijos nariams priklausantys sodo sklypai su pastatais ir (ar) sodo sklypai su pastatais, nepriklausantys sodininkų bendrijos nariams, bet esantys sodo teritorijoje), rinkliavos dydžiai numatyti 11 Eur pastovioji dalis ir 4,4 Eur kintama dalis. Viso 15,4 Eur.

Pagal Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lengvatų skyrimo ir teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T3-515 „Dėl Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lengvatų skyrimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Lengvatų aprašas), IV skyriaus „Lengvatų skyrimas ir teikimas“ 24 punktą, lengvatos netaikomos sodų bendrijose esančioms sodų valdoms, kuriose nėra nuolat gyvenančių asmenų, ir garažų bendrijose esantiems garažams. T. y. tiek Savivaldybė, tiek ir Seniūnija, pareiškėjo vertinimu, negalėjo pareiškėjo prašyti teikti papildomų dokumentų lengvatos skyrimui, nes ji neskiriama dėl ir taip mažo rinkliavos dydžio.

Pareiškėjo teigimu, visada buvo mokama 15,4 Eur rinkliava už objektą – Namą, kaip esantį soduose ir nesant nuolat gyvenančių asmenų. Šią aplinkybę pareiškėjas įrodinėja skundo priedu Nr. 17 – duomenys neskelbtini vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą informaciniu pranešimu Nr. duomenys neskelbtini už laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. (15,40 Eur suma).

2017 m., teikiant analogišką prašymą dėl perskaičiavimo, gavus netinkamai paskaičiuotą sąskaitą (galiojant tiems patiems teisės aktams), ji buvo ištaisyta ir atsiųsta nauja sąskaita su 15,4 Eur rinkliavos dydžiu (Šią aplinkybę pareiškėjas įrodinėja skundo priedais Nr. 18 ir Nr. 19 – duomenys neskelbtini vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą informaciniu pranešimu Nr. duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą informaciniu pranešimu Nr. duomenys neskelbtini). Pareiškėjas nurodo, kad jam nėra aišku, kas pasikeitė.

Pareiškėjas nurodo, kad Namas neturi ir niekada neturėjo komunalinių atliekų konteinerių.

Nors pareiškėjui ir netaikoma, tačiau jam nėra suprantamas lengvatų teikimas pagal elektros sąnaudas („Igničio“ pažymas), kai vien tik Namo minimalios temperatūros palaikymas oras - vanduo pagalba kainuoja tūkstančius kWh elektros, nors jame niekas ir negyvena, tik tinkamai prižiūrimas pats pastatas.

Komisijos posėdyje pareiškėjas palaikė skundo Komisijai reikalavimus ir prašė skundą tenkinti.

Atsakovė prašo Komisijos pareiškėjo skundą atmesti.

Atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjo skundžiamu Sprendimu atsakovė jam pateikė išsamų, motyvuotą ir teisės aktais pagrįstą atsakymą į pareiškėjo duomenys neskelbtini prašymą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą objekte duomenys neskelbtini ” Tai, kad pareiškėjui nepatinka gautas Sprendimas, dar nereiškia, kad jis yra neteisėtas arba nepagrįstas.

Nurodo, kad Nuostatų 19 punkte, nustatyta dvinarė vietinė rinkliava, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų. Pastovioji rinkliavos dalis skaičiuojama priklausomai nuo nekilnojamojo turto ploto ir paskirties, o kintamoji dalis – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio. Naudojantis kolektyviniais (bendrais) konteineriais, kintamoji dalis skaičiuojama pagal nekilnojamojo turto paskirtį ir plotą.

Atsakovės turimais valstybės įmonės Registrų centro išrašo (Komisijos pastaba: Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2025 m. balandžio 15 d. išrašo su istorija) duomenimis, nekilnojamojo turto, esančio adresu duomenys neskelbtini (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) paskirtis – gyvenamasis namas. Remiantis šiais duomenimis, pareiškėjui vietinė rinkliava apskaičiuota pagal nekilnojamojo turto objekto paskirtį – kaip gyvenamoji (individualūs namai), vadovaujantis Nuostatų 2 priedo 1.2 papunkčiu. Tam, kad vietinė rinkliava būtų apskaičiuota vadovaujantis Nuostatų 2 priedo 19.1 papunkčiu: „Sodų, kuriuose nuolat negyvenama (Naudojami arba poilsiui ir (arba) sodininkystei ir (arba) daržininkystei sodininkų bendrijos nariams priklausantys sodo sklypai su pastatais ir (ar) sodo sklypai su pastatais, nepriklausantys sodininkų bendrijos nariams, bet esantys sodo teritorijoje)” valstybės įmonės Registrų centro išrašė nekilnojamojo turto paskirtis nurodoma – sodo namas/sodo pastatas.

Administracija atsiliepime paaiškina, kad visi atleidimai nuo vietinės rinkliavos mokesčio ir lengvatų skyrimas yra numatyti Lengvatų apraše, kuriame numatytas baigtinis konkrečių atvejų sąrašas (bei kokius dokumentus būtina pateikti). Atsižvelgiant į tai, kad perskaičiuoti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą pritaikant Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktį nėra galimybės, pareiškėjui skundžiamame Sprendime buvo pasiūlyta pasinaudoti lengvata, numatyta Lengvatų aprašo 9.1 papunktyje bei Nuostatų 47, 48 ir 49 punktuose. Juose nurodoma, kad 100 proc. pastoviosios dalies lengvata ir atleidimas nuo kintamosios dalies suteikiama nenaudojamo gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto objektų savininkams. Asmenys, norintys, kad jiems nebūtų skaičiuojama kintamoji dalis ir būtų pritaikyta lengvata pastoviajai daliai, seniūnijai pagal objekto buvimo vietą arba Administracijos Aplinkos apsaugos skyriui turi pateikti: prašymą (Nuostatų 3 priedas), sąžiningumo deklaraciją (Lengvatų aprašo 1 priedas), elektros energijos tiekėjo pažymą, patvirtinančią, kad nebuvo sunaudota per vieną metų ketvirtį daugiau nei 35 kWh elektros energijos (arba atitinkamai 140 kWh elektros energijos per metus).

Atsakovė nurodo, kad valstybės įmonės Registrų centro išrašo duomenimis pareiškėjas yra Namo savininkas nuo 2021 m. spalio 6 d. Nuo 2017 m. iki 2021 m. mokėjimo pranešimai (pareiškėjo skundo priedai Nr. 17, 18, 19) buvo skirti kitam Namo savininkui Asmuo T. Administracija po patirtos 2023 m. gruodžio mėn. kibernetinės atakos prarado duomenis, todėl vietinės rinkliavos už atliekų tvarkymą duomenų bazė buvo atstatyta valstybės įmonės Registrų centro duomenų pagrindu. Atsižvelgiant į tai, šiai dienai nėra galimybės nustatyti, kodėl ir kokiu pagrindu iki 2021 m. Namo savininkei Asmuo T buvo taikoma Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktyje numatyta įmoka (sodo valdose, kuriuose nuolat negyvenama).

Atsakovė pažymi, kad pareiškėjas dėl atliekų surinkimo konteinerių suteikimo/pakeitimo/grąžinimo gali kreiptis į atliekų vežėją UAB „Nemenčinės komunalininkas“ ir jam bus suteikti konteineriai.

Administracija nagrinėja prašymus, atsižvelgdama į jų turinį, neviršydamas teisės aktais suteiktų įgaliojimų. Administracijos vertinimu, į pareiškėjo prašymą Administracija atsakė ir jos Sprendimas yra grindžiamas teisės aktais bei motyvuotas.

Komisijos posėdyje atsakovės atstovė palaikė Administracijos poziciją, išdėstyta atsiliepime, ir prašė pareiškėjo skundą atmesti.

Skundas atmestinas

Pareiškėjas, siekdamas vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą perskaičiavimo, duomenys neskelbtini el. laiške nurodė, kad, pagal Lengvatų aprašą sodams nėra taikomos jokios lengvatos, o, jo nuomone, sodams galioja Nuostatų 19.1 papunktis (Komisijos pastaba: Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktis). Pareiškėjas prašo Seniūnijos, kad pagal tai ir būtų perskaičiuota vietinė rinkliava. Nurodė, kad, nežiūrint į tai, jog Lengvatų aprašas negalioja sodams/sodų bendrijoms, pareiškėjo negyvenamas Namas naudoja ženkliai daugiau elektros nei 35kWh (šildymas elektra, oras-vanduo sistema, to nėra išskirta Tarybos sprendime), nes pareiškėjas negali leisti Namui peršalti ir turi palaikyti minimalią temperatūrą. Pareiškėjas atsisakė pasirašyti deklaraciją. Prašė dar kartą apsvarstyti galimybę jam sumokėti sąskaitą pagal Nuostatų 19.1 papunktį. Nurodė, kad laukia sąskaitos su minėtoje normoje nurodytomis sumomis ir ketina ją iškart apmokėti.

Administracijos specialistė duomenys neskelbtini el. laišku atsakė pareiškėjui, kad pagal valstybės įmonės Registrų centro duomenis Namo paskirtis yra gyvenamasis namas. Nurodė, kad pakartotinai siunčia informaciją dėl mokesčių atleidimo ir lengvatos suteikimo: „Informuojame, kad 100 proc. pastoviosios dalies lengvata (Lengvatų aprašo 9.1 p.) ir atleidimas nuo kintamosios dalies (Nuostatų 47, 48, 49 p.) suteikiama nenaudojamo gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto objektų savininkams. Asmenys, norintys, kad jiems nebūtų skaičiuojama kintamoji dalis ir būtų pritaikyta lengvata pastoviajai daliai, seniūnijai pagal objekto buvimo vietą arba Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriui turi pateikti: prašymą (Nuostatų 3 priedas), sąžiningumo deklaraciją (Lengvatų aprašo 1 priedas), elektros energijos tiekėjo pažymą, patvirtinančią, kad nebuvo sunaudota per vieną metų ketvirtį daugiau nei 35 kWh elektros energijos (arba atitinkamai 140 kWh

elektros energijos per metus).“ Nurodė, kad siunčia pareiškėjui prašymus, prašo užpildyti ir atsiųsti kartu su elektros energijos tiekėjo pažyma.

Pareiškėjas duomenys neskelbtini el. laišku prašė atsiųsti tinkamai parengtą oficialų atsakymą, nurodant priežastis, kodėl jo atveju netaikomas Nuostatų 19.1 papunktis (Komisijos pastaba: Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktis), nurodyti tokio atsakymo apskundimo terminus.

Administracijos specialistė duomenys neskelbtini suformavo dokumentą (G-9183.pdf), kuriame matyti su pareiškėju vykęs susirašinėjimas, įskaitant ir pareiškėjo duomenys neskelbtini nurodyta informacija dėl objekto Namo, kad pareiškėjas nėra registruotas Lietuvoje, nuolatos čia negyvena.

Administracija duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą“ atsakė pareiškėjui į jo duomenys neskelbtini prašymą, nurodydama, kad pareiškėjas prašo perskaičiuoti gautą sąskaitą, taikant lengvatą, numatytą Nuostatų 2 priede 19.1 papunktyje, kadangi pareiškėjas nėra registruotas Lietuvoje ir nuolatos negyvena Name. Paaiškino, jog Nuostatų 9 punkte nurodyta, kad vietinė rinkliava – tai Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, galiojanti savivaldybės teritorijoje, kurią kiekvienas atliekų turėtojas privalo sumokėti šiuose nuostatuose nustatyta tvarka. Vietinės rinkliavos mokėtojai – komunalinių atliekų turėtojai, fiziniai ir juridiniai asmenys, nuosavybės ar kita teise valdantys ir naudojantys nekilnojamąjį turtą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, privalantys mokėti vietinę rinkliavą. Nuostatų 19 punkte nustatyta dvinarė vietinė rinkliava, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų. Pastovioji rinkliavos dalis skaičiuojama priklausomai nuo nekilnojamojo turto ploto ir paskirties, o kintamoji dalis – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio. Naudojantis kolektyviniais (bendrais) konteineriais, kintamoji dalis skaičiuojama pagal nekilnojamojo turto paskirtį ir plotą. Pažymėjo, kad valstybės įmonės Registrų centro išrašo duomenimis, pareiškėjas nuo duomenys neskelbtini yra gyvenamojo Namo (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) su 100% baigtumu savininkas. Todėl Administracija negali pareiškėjui taikyti Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktyje numatytą įmoką (sodo valdose, kuriuose nuolat negyvenama). Pareiškėjui vietinė rinkliava apskaičiuota pagal nekilnojamojo turto objekto paskirtį – kaip gyvenamoji (individualūs namai), vadovaujantis Nuostatų 2 priedo 1.2 papunkčiu. Informavo, kad, atsižvelgdama į tai, negali pareiškėjui perskaičiuoti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buityje susidarančių atliekų tvarkymą. Sprendime paaiškino, kad visi atleidimai nuo mokesčio ir lengvatos skiriamos vadovaujantis Lengvatų aprašu, kuriame numatytas baigtinis konkrečių atvejų sąrašas (bei kokius dokumentus būtina pateikti), kada vietinės rinkliavos mokėtojams gali būti suteiktos lengvatos. Informavo pareiškėją, kad, vadovaujantis Lengvatų aprašo 9.1 papunkčiu bei Nuostatų 47, 48 ir 49 punktais, 100 proc. pastoviosios dalies lengvata ir atleidimas nuo kintamosios dalies suteikiama nenaudojamo gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto objektų savininkams. Asmenys, norintys, kad jiems nebūtų skaičiuojama kintamoji dalis ir būtų pritaikyta lengvata pastoviajai daliai, seniūnijai pagal objekto buvimo vietą arba Administracijos Aplinkos apsaugos skyriui turi pateikti: prašymą (Nuostatų 3 priedas), sąžiningumo deklaraciją (Lengvatų aprašo 1 priedas), elektros energijos tiekėjo pažymą, patvirtinančią, kad nebuvo sunaudota per vieną metų ketvirtį daugiau nei 35 kWh elektros energijos (arba atitinkamai 140 kWh elektros energijos per metus). Nurodė Sprendimo apskundimo tvarką.

Ginčas kilo dėl Administracijos duomenys neskelbtini Sprendimo, pateikto atsakant į pareiškėjo duomenys neskelbtini prašymą, teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo, Nuostatų ir Lengvatų aprašo nuostatos.

Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsniu, viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi viešojo administravimo principais. To paties straipsnio 4 punkte nustatytas įstatymo viršenybės principas, be kita ko, reiškia, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais, o 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias

aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Pagal Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje numatytus reikalavimus administraciniam sprendimui, jame, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas), administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 121 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savivaldybių tarybos turi teisę įstatymo nustatytose ribose ir tvarka nustatyti vietines rinkliavas, savo biudžeto sąskaita savivaldybių tarybos gali nustatyti mokesčių bei rinkliavų lengvatas. Komunalinių atliekų tvarkymas, antrinių žaliavų surinkimas, perdirbimo organizavimas teisės aktais yra priskirtas savivaldybių funkcijoms (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktas). Atliekų tvarkymo įstatymo 25 straipsnyje, be kita ko, nustatyta, kad savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarantiems komunaliniams atliekoms ir kitoms buityje susidarantiems atliekoms tvarkyti.

Vietinių rinkliavų nustatymą, rinkimą ir kontrolę reglamentuoja Rinkliavų įstatymas. Šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalis vietinę rinkliavą apibrėžia kaip savivaldybės tarybos sprendimu ir jos nustatyta tvarka nustatytą privalomą įmoką, galiojančią tos savivaldybės teritorijoje. Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatyta, kad savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas už komunalinių atliekų ir komunaliniams atliekoms nepriskiriamų buityje susidarantių atliekų, kaip jos suprantamos Atliekų tvarkymo įstatyme, tvarkymą, o šio įstatymo 12 straipsnio 1 punkte numatyta, kad savivaldybės taryba savo sprendimu tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus.

Nagrinėjamu atveju Vilniaus rajono savivaldybės taryba sprendimu yra patvirtinusi Nuostatus, kurie reglamentuoja vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (toliau – vietinės rinkliavos) apskaičiavimą, vietinės rinkliavos mokėtojų registro sudarymą, vietinės rinkliavos mokėjimą, išieškojimą ir iš jos gautų savivaldybės biudžeto pajamų panaudojimą (1 punktas). Pagal Nuostatų 4 punktą, vietinę rinkliavą administruoja Vilniaus rajono savivaldybės administracija. Vietinės rinkliavos mokėtojai suprantami kaip komunalinių atliekų turėtojai, fiziniai ir juridiniai asmenys, nuosavybės ar kita teise valdantys ir naudojantys nekilnojamąjį turtą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, privalantys mokėti vietinę rinkliavą (Nuostatų 10 punktas). Vietinės rinkliavos dydžius apskaičiuoja savivaldybės administracija (Nuostatų 17 punktas). Vadovaujantis Nuostatų 66.2 papunkčiu, vietinės rinkliavos mokėtojai turi teisę reikalauti perskaičiuoti netinkamai apskaičiuotas vietinės rinkliavos įmokas.

Taigi, vadovaujantis aukščiau išdėstytu, Administracija kompetentinga administruoti vietinę rinkliavą ir apskaičiuoti jos dydį, o vietinės rinkliavos mokėtojas turi teisę kreiptis į Administraciją dėl, jo vertinimu, netinkamai apskaičiuotų vietinės rinkliavos įmokų perskaičiavimo.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas būtent ir prašė Administracijos perskaičiuoti, jo nuomone, netinkamai apskaičiuotas vietinės rinkliavos įmokas, kadangi vertino, jog turi būti taikomas Nuostatų 2 priedo „Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiai“ 19.1 papunktyje numatytas vietinės rinkliavos dydis.

Administracija skundžiamame Sprendime vadovavosi Nuostatų 19 punktu, kuriuo nustatyta dvinarė vietinė rinkliava, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų. Paaiškino, kad pastovioji rinkliavos dalis skaičiuojama priklausomai nuo nekilnojamojo turto ploto ir paskirties, o kintamoji dalis – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio. Naudojantis kolektyviniais (bendrais) konteineriais, kintamoji dalis skaičiuojama pagal nekilnojamojo turto paskirtį ir plotą. Sprendime pažymėjo, kad, valstybės įmonės Registrų centro išrašo duomenimis, pareiškėjas yra gyvenamojo Namu (100 % baigtumas) savininkas, todėl Administracija negali pareiškėjui taikyti Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktyje numatytą įmoką (sodo valdose, kuriuose nuolat negyvenama). Pareiškėjui vietinė rinkliava apskaičiuota pagal nekilnojamojo turto objekto paskirtį – kaip gyvenamoji (individualūs namai), vadovaujantis Nuostatų 2 priedo 1.2 papunkčiu. Atitinkamai, atsižvelgdama į tai, negali pareiškėjui perskaičiuoti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų ir komunaliniams atliekoms nepriskiriamų buityje susidarantių atliekų tvarkymą. Informavo pareiškėją apie tai, kad asmenys,

norintys, kad jiems nebūtų skaičiuojama kintamoji dalis ir būtų pritaikyta lengvata pastoviajai daliai, turi kreiptis į seniūniją pagal objekto buvimo vietą arba Administracijos Aplinkos apsaugos skyrių dėl lengvatos pagal Lengvatų aprašo 9.1 papunktį bei Nuostatų 47–49 punktus taikymo, pateikiant tam reikalingus išvardytus dokumentus.

Pareiškėjas nesutinka su Administracijos Sprendimu ir vertina, kad vietinės rinkliavos dydis jam turėtų būti skaičiuojamas ne pagal Nuostatų 2 priedo 1.2 papunktį, o pagal šio priedo 19.1 papunktį. Taip pat, pareiškėjo nuomone, pagal Lengvatų aprašo 24 punktą lengvatos netaikomos sodų bendrijose esančioms sodų valdoms, todėl pareiškėjo negalėjo būti prašoma teikti papildomus dokumentus dėl lengvatos skyrimo, kai ji neskiriama dėl ir taip mažo rinkliavos dydžio.

Bylos medžiaga (Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2025 m. balandžio 15 d. išrašas) patvirtina, kad pareiškėjui nuosavybės teise priklausantis Namas (unikalus Nr. duomenys neskelbtini), adresu duomenys neskelbtini, Nekilnojamojo turto registre įregistruotas kaip pastatas – gyvenamasis namas, kurio pagrindinė naudojimo paskirtis yra vienbučių. Namo bendras plotas nurodytas 315,80 m², naudingas plotas 212,71 m², gyvenamasis plotas 88,30 m², verslo plotas 0 m², rūšių (pusrūšių) plotas 52,78 m², garažų plotas 28,95 m². Įrašyti į viešą registrą duomenys laikomi teisingais ir išsamiais, kol nenuginčijami įstatymų nustatyta tvarka (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.262 straipsnis).

Atsakovė neginčija pareiškėjo nurodyto, kad Namas yra Sodų bendrijos „Dobilas“ teritorijoje. Byloje taip pat nėra ginčo dėl to, kad pareiškėjas atitinka vieną iš vietinės rinkliavos mokėtojo požymių (Nuostatų 10 punktas) – nuosavybės teise valdo nekilnojamojo turto objektą Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, o vien faktinė aplinkybė, jog atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo yra laikytinas vietinės rinkliavos mokėtoju pagal savivaldybės tarybos sprendimą, kuriuo nustatyta rinkliava, ir (ar) rinkliavos nuostatus, suponuoja šio asmens pareigą nustatyta tvarka ir terminais mokėti atitinkamo dydžio vietinę rinkliavą. Kaip aukščiau jau minėta, pareiškėjas mano, kad Administracija, apskaičiuodama vietinės rinkliavos dydį, neteisingai traktavo ir priskyrė jo atvejį prie Nuostatų 2 priedo 1.2 papunktyje nurodytojo, kai turėjo taikyti būtent 19.1 papunktį.

Atliekų tvarkymo įstatymo 30¹ straipsnio 2 dalyje numatyta, kad nekilnojamojo turto objektų, kurių rūšių sąrašą nustato aplinkos ministras, savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatyta rinkliavą arba, jeigu rinkliava savivaldybės teritorijoje nenustatyta, sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį su savivaldybės, kurios teritorijoje yra nekilnojamojo turto objektas, juridiniu asmeniu, savivaldybės pavedimu atliekančiu komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimą, arba savivaldybe.

Tuomet Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatyta rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. D1-150 „Dėl Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatyta rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašo patvirtinimo“ (toliau – NTO sąrašas), 1 punkte nurodyta gyvenamosios paskirties pastatai, prie kurių priskiriami šie nekilnojamojo turto objektai: pastatai, naudojami gyventi vienam ar daugiau asmenų, vienai ar daugiau šeimų, įvairių socialinių grupių asmenims (individualūs namai, butai, bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai, vienuolynai, nakvynės namai, socialinis būstas, kiti panašios paskirties objektai). Šio sąrašo 18 punkte įrašyti sodų paskirties pastatai, prie kurių priskiriami pastatai, naudojami arba poilsiui ir (arba) sodininkystei ir (arba) daržininkystei sodininkų bendrijos nariams priklausantys sodo sklypai su pastatais ir (ar) sodo sklypai su pastatais, nepriklausantys sodininkų bendrijos nariams, bet esantys sodo teritorijoje. NTO sąrašė paašškinta, kad nekilnojamojo turto paskirtis – teisės aktais leidžiama, nuosavybės dokumentuose nurodyta arba faktiškai vykdoma teisėta viena ar keletas veiklos rūšių, vykdomų nekilnojamojo turto objektuose.

Nuostatų 32 punkte numatyta, kad vietinės rinkliavos mokėtojų registravimo tikslais Administracija nustatyta tvarka naudojami valstybės įmonės Registrų centro duomenų bazėmis.

Vadovaujantis Nuostatų 20 punktu, vietinės rinkliavos pastoviosios ir kintamosios dalių dydžiai pateikti šių nuostatų 2 priede. Tuomet Nuostatų 2 priedo „Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiai“ nurodyta

vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydis daugiabučių namų gyvenamųjų patalpų (butų) ir individualių namų savininkams arba įgaliotiems asmenims, kurie naudojami kolektyviniais (bendrais) konteineriais: 1.1 papunktyje nurodyti vietinės rinkliavos pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dydžiai nekilnojamojo turto objektams, kurių paskirtis / kategorija – „gyvenamoji (daugiabučiai namai)“, paskirtis apibūdinta kaip „daugiabučių namų gyvenamosios patalpos (butai) ir individualūs namai, kurie naudojami kolektyviniais (bendrais) konteineriais“. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydis vieno ir dviejų butų individualių gyvenamųjų namų savininkams arba įgaliotiems asmenims, kurie naudojami individualiais mišrių komunalinių atliekų konteineriais: 1.2 papunktyje nurodyti vietinės rinkliavos pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dydžiai nekilnojamojo turto objektams, kurių paskirtis / kategorija – „gyvenamoji (individualūs namai)“, paskirtis apibūdinta kaip „vieno ir dviejų butų individualūs namai, kurie naudojami individualiais konteineriais“.

Nuostatų 2 priede pateikti ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiai negyvenamosios ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektų kategorijų savininkams arba įgaliotiems asmenims: 19.1 papunktyje nurodyti vietinės rinkliavos pastoviosios ir kintamosios rinkliavos dydžiai nekilnojamojo turto objektams, kurių paskirtis / kategorija – „sodų (kuriuose nuolat negyvenama)“, paskirtis apibūdinta kaip „naudojami arba poilsiui ir (arba) sodininkystei ir (arba) daržininkystei sodininkų bendrijos nariams priklausantys sodo sklypai su pastatais ir (ar) sodo sklypai su pastatais, nepriklausantys sodininkų bendrijos nariams, bet esantys sodo teritorijoje“.

Įvertinus byloje nustatytas faktines aplinkybes ir išdėstyta teisinį reglamentavimą, Komisija vertina, kad Administracija pagrįstai vadovavosi Nekilnojamojo turto registre nurodyta Namo, kaip statinio, rūšimi „pastatas – gyvenamasis namas“, kurio pagrindinė naudojimo paskirtis – „vienbučių“. Byloje nėra pateikta duomenų, kad nagrinėjamu atveju būtų naudojama kolektyviniais (bendrais) konteineriais. To nenurodė pareiškėjas ir Komisijos posėdyje. Atitinkamai sutiktina su Administracija, kad tokiu atveju ji turėjo vadovautis Nuostatų 2 priedo 1.2 papunkčiu.

Pareiškėjo skunde Komisijai nurodyta aplinkybė, kad Namas neturi ir niekada neturėjo komunalinių atliekų konteinerių, sprendžiant šį ginčą, teisiškai nėra reikšminga (patvirtina ir žemiau pateikta teismų praktika). Atsakovė, atsikirdama į šį pareiškėjo skundo argumentą, atsiliepiame nurodė, kad pareiškėjas dėl atliekų surinkimo konteinerių suteikimo/pakeitimo/grąžinimo gali kreiptis į atliekų vežėją UAB „Nemenčinės komunalininkas“ ir jam bus suteikti konteineriai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (žr., pvz., 2010 m. kovo 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A525-471/2010, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2014 m. sausio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A556-334/2014) pateikė išaiškinimus, kad rinkliava nėra sutartinio pobūdžio mokėjimas, ir ji reglamentuojama viešosios, o ne privatinės teisės normomis; vietinės rinkliavos objektas negali būti laikomas komunaline paslauga (šiukšlių išvežimu); vien faktinė aplinkybė, jog atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo yra laikytinas vietinės rinkliavos mokėtoju pagal savivaldybės tarybos sprendimą, kuriuo nustatyta rinkliava, ir (ar) rinkliavos nuostatus, suponuoją šio asmens pareigą nustatyta tvarka ir terminais mokėti atitinkamo dydžio vietinę rinkliavą; vietinės rinkliavos mokėtojas neturi diskrecijos pasirinkti, ar vykdyti šią pareigą, ar ne, nuo pareigos mokėti vietinę rinkliavą vykdymo jis gali būti atleistas tik atitinkamų norminių teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka; tokios aplinkybės, kaip galimas konteinerių nepastatymas, nesinaudojimas nekilnojamoju turtu, vietinės rinkliavos įmokos nepaneigia.

Pažymėtina, kad Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktyje nurodytos paskirties nekilnojamojo turto objektas įvardintas Nuostatų dalyje, reglamentuojančioje vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius negyvenamosios ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektų kategorijų savininkams arba įgaliotiems asmenims. Vadovaujantis oficialiais valstybės registro – Nekilnojamojo turto registro – duomenimis, pareiškėjo Namas nėra negyvenamosios ir kitos paskirties nekilnojamojo turto objektas.

Dar daugiau, Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktyje nurodytas tokiam nekilnojamojo turto objektui, kurio paskirtis „sodų (kuriuose nuolat negyvenama)“, vietinės rinkliavos dydžio parametras „viena sodo

valda“. Pagal Nuostatų 12 punktą sodų valda suprantama kaip sodų paskirties objektas, naudojamas poilsiui, sodininkystei bei daržininkystei ir esantys sodininkų bendrijoje. Šio ginčo atveju bylos medžiagoje esančiame Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2025 m. balandžio 15 d. išrašė nėra duomenų apie Namą, kaip sodų paskirties objektą.

Atsakovė atsiliepiame nurodo, jog tam, kad vietinė rinkliava būtų apskaičiuota vadovaujantis Nuostatų 2 priedo 19.1 papunkčiu „Sodų, kuriuose nuolat negyvenama (Naudojami arba poilsiui ir (arba) sodininkystei ir (arba) daržininkystei sodininkų bendrijos nariams priklausantys sodo sklypai su pastatais ir (ar) sodo sklypai su pastatais, nepriklausantys sodininkų bendrijos nariams, bet esantys sodo teritorijoje)“ valstybės įmonės Registrų centro išrašė nekilnojamojo turto paskirtis turėtų būti nurodyta, kaip sodo namas/sodo pastatas.

Komisija pažymi, kad Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių ir patalpų klasifikavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių ir patalpų klasifikavimas“ patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas), 9 punkte nustatyta, jog pastatų klasifikavimas pagal tipus, paskirčių grupes ir paskirtis pateiktas Reglamento 1 priede. Pastarojo 1 punkte gyvenamųjų pastatų, kurių paskirtis vienbučių, paskirtis aprašyta ir paaiškinta taip: vienbutis namas (pastatas, kuriame įrengtos gyvenamosios (kambariai) ir pagalbinės patalpos (garažas, rūsys). Kaip vienas Nekilnojamojo turto kadastro objektas (statinys) formuojamas pastatas, atskirais Nekilnojamojo turto kadastro objektais (patalpomis) neskaidomas). Negyvenamųjų pastatų, paskirties grupė „žemės ūkio“, kurių paskirtis mėgėjų sodų, paskirtis aprašyta ir paaiškinta taip: sodo namas (mėgėjų sodo teritorijoje esantis negyvenamasis pastatas. Atskirais Nekilnojamojo turto kadastro objektais (patalpomis) neskaidomas).

Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymas nustato sodininkų bendrijų reorganizavimą, valdymą ir veiklą, pertvarkymą ir pabaigą, sodininkų bendrojo naudojimo turto valdymą, sodininkų bendrijos nario teises ir pareigas, mėgėjų sodo teritorijos ir mėgėjų sodų sklypų tvarkymo bei naudojimo reikalavimus (1 straipsnis). Pagal šio įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje pateiktą sąvokos apibrėžimą, sodo namas suprantamas kaip nesudėtingas poilsiui skirtas statinys, esantis sodo sklype. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 30 dalyje apibrėžta, kad nesudėtingasis statinys – paprastos konstrukcijos pastatas, kurio didžiausias aukštis yra 8,5 metro, visų aukštų, antstatų, pastogės patalpų ir naudojimo paskirtimi susietų priestatų plotų suma – ne didesnė kaip 80 kvadratinų metrų ir kurio rūsys (pusrūsis) yra ne didesnis kaip vieno aukšto; paprastų konstrukcijų inžinerinis statinys. Pastato ir inžinerinio statinio paprastų konstrukcijų požymius ir techninius parametrus nustato normatyviniai statybos techniniai dokumentai.

Taigi ir šiuo aspektu, atsižvelgiant į byloje pateiktus oficialius Nekilnojamojo turto registro duomenis dėl Namo (Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2025 m. balandžio 15 d. išrašą) bei šiame valstybės registre įrašytą tiek Namo pagrindinę naudojimo paskirtį, tiek Namo ploto parametrus, nesant įrašytų duomenų apie kitokią paskirtį, vadovaujantis aukščiau išdėstytu teisiniu reguliavimu, Komisija neturi pagrindo sutikti su pareiškėju, kad skaičiuojant vietinės rinkliavos dydį dėl nekilnojamojo turto objekto – Namo, būtų pagrindas taikyti Nuostatų 2 priedo 19.1 papunktį.

Pareiškėjo duomenys neskelbtini susirašinėjime nurodoma aplinkybė dėl Namo, kad pareiškėjas nėra registruotas Lietuvoje, nuolatos čia negyvena, nesudaro pagrindo savaime spręsti, jog objekte nesudaro komunalinės atliekos.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2020 m. gruodžio 16 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA1070-602/2020 išaiškino, kad pastovioji vietinės rinkliavos dalis, kaip viena iš priemonių išlaikyti komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo paslaugų sistemą, yra siejama išimtinai su ta aplinkybe, kad asmuo yra savivaldybėje esančio nekilnojamojo turto objekto savininkas (ar įgaliotas asmuo) ir nei jos apskaičiavimas, nei pati paskirtis nėra susijusi su faktiniu atliekų susidarymu. Kadangi pastovioji vietinės rinkliavos dedamoji dalis nėra susijusi su realiu atliekų sudarymu, ja prisidedama prie atliekų tvarkymo ir šalinimo išlaidų padengimo bei sistemos išlaikymo, negalima atleisti atsakovo nuo pareigos sumokėti pastoviąją vietinės rinkliavos dalį vien dėl to, jog jis faktiškai nesukūrė (negalėjo sukurti) atliekų.

Šiuo atveju Namo nenaudojimo faktas gali būti reikšmingas, asmeniui pretenduojant į lengvatos taikymą. Nuostatai aiškiai nustato procedūras, kuriomis remiantis gali būti įrodytas objekto nenaudojimo faktas. Pagal Nuostatų 47 punktą, vietinės rinkliavos kintamosios dalies nemoka nekilnojamojo turto objektų savininkai arba jų įgalioti asmenys, deklaruodami, kad tam tikrą laikotarpį (ne trumpesnę kaip vienas metų ketvirtis ir ne ilgesnę kaip vieni metai) nebuvo naudojamosi nekilnojamojo turto (išskyrus garažų paskirties) objektu. Vietinės rinkliavos mokėtojas, kurio nekilnojamojo turto (išskyrus garažų paskirties) objektas buvo nenaudojamas ir pageidaujantis, kad jam būtų neskaiciuojama vietinės rinkliavos kintamoji dalis, savivaldybės administracijai pateikia prašymą (3 priedas) kartu su elektros energijos tiekėjo pažyma apie sunaudotą elektros energijos kiekį nekilnojamojo turto objekte arba seniūnijos pagal nekilnojamojo turto buvimo vietą pažyma, įrodančia nekilnojamojo turto objekto nenaudojimą (išskyrus gyvenamosios paskirties objektams). Nuostatų 48 punkte nustatyta, kad vietinės rinkliavos kintamoji dalis neskaiciuojama tik tuo atveju, jeigu per vieną ketvirtį, už kurią vietinės rinkliavos mokėtojas prašo netaikyti kintamosios dalies, nebuvo sunaudota daugiau nei 35 kWh elektros energijos (arba atitinkamai 140 kWh elektros energijos per metus). Vietinės rinkliavos mokėtojas, tam tikrą laikotarpį (ne trumpesnę kaip vienas metų ketvirtis ir ne ilgesnę kaip vieni metai) nenaudojęs nuosavybės ar kita teise priklausančio nekilnojamojo turto, ir pageidaujantis, kad jam būtų neskaiciuojama Vietinės rinkliavos kintamoji dalis už atitinkamą (-us) ketvirtį (-ius) ar visus metus, gali kreiptis į savivaldybės administraciją ar į seniūniją pagal objekto buvimo vietą šių nuostatų 47 punkte nustatyta tvarka ne vėliau kaip iki kitų metų gruodžio 31 d. (Nuostatų 49 punktas).

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato savivaldybės taryba atskiru sprendimu (Nuostatų 69 punktas). Lengvatų aprašas nustato lengvatas, lengvatų skyrimo ir teikimo sąlygas, tvarką ir finansavimą (1 punktas). Lengvatų dydžio baigtinis sąrašas pateiktas Lengvatų aprašo II skyriuje (5–11 punktai). Pagal Lengvatų aprašo 9.1 papunktį, 100 proc. vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą pastoviosios dalies lengvata taikoma nenaudojamo gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto objektų savininkams ar įgaliotiems asmenims. Lengvatų aprašo 17 punkte nurodyta, jog asmenys, norintys, kad jiems būtų suteikta šio tvarkos aprašo 9.1. punkte nustatyta lengvata, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriui ar seniūnijai pagal objekto buvimo vietą turi pateikti: prašymą (17.1 papunktis); sąžiningumo deklaraciją (1 priedas) (17.2 papunktis); elektros energijos tiekėjo pažymą, atitinkančią reikalavimus, nustatytus Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatuose (17.3 papunktis). Lengvatos, nurodytos šio tvarkos aprašo 9.1 ir 10 punktuose, taikomos pagal reikalavimus, kurie taikomi atleidimui nuo vietinės rinkliavos kintamosios dalies mokėjimo ir yra nustatyti Nuostatuose (21 punktas).

Taigi, siekdamas lengvatos (atleidimo nuo vietinės rinkliavos mokėjimo), pareiškėjas gali kreiptis į vietinės rinkliavos administratorių (Administraciją) ar seniūniją pagal Namo buvimo vietą su nustatytos formos prašymu, pateikti prašymą pagrindžiančius įrodymus, nurodyti lengvatos taikymui reikšmingas aplinkybes. Ši pareiškėjo teisė jam buvo išsamiai paaiškinta Administracijos Sprendime. Pagal formuojamą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, būtent vietinės rinkliavos mokėtojas, siekdamas nemokėti rinkliavos (būti nuo jos mokėjimo atleistas) turi pareigą teikti vietinės rinkliavos administratoriui atitinkamus duomenis vietinę rinkliavą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka (2020 m. gruodžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1070-602/2020, 2021 m. lapkričio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-821-520/2021, 2022 m. gruodžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-1182-822/2022 ir kt.).

Pareiškėjui vertinant, kad Lengvatų aprašo 24 punkto (numatančio, jog lengvatos netaikomos sodų bendrijose esančioms sodų valdoms, kuriose nėra nuolat gyvenančių asmenų, ir garažų bendrijose esantiems garažams) reglamentavimas jam galimai nesuteikia teisės nustatyta tvarka kreiptis dėl lengvatos skyrimo, pažymėtina, kad pagal Nuostatų 12 punktą, sodų valda suprantama kaip sodų paskirties objektas, naudojamas poilsui, sodininkystei bei daržininkystei ir esantys sodininkų bendrijoje. Vadovaujantis bylos duomenimis (Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2025 m. balandžio 15 d. išrašu), pareiškėjo Namas yra pastatas – gyvenamasis namas, kurio pagrindinė naudojimo paskirtis vienbučio, t. y. valstybės registre nėra duomenų apie Namą, kaip sodų paskirties objektą. Atitinkamai iš

Lengvatų aprašo 9.1 papunkčio nuostatos turinio galima aiškiai suprasti, kad į šioje nuostatoje numatytą lengvatą pretenduoja nenaudojamo būtent gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto objektų savininkai ar įgalioti asmenys.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad Namas šildomas elektra ir jam nėra galimybės gauti elektros energijos tiekėjo pažymos apie mažą elektros suvartojimą. Pagal Lengvatų aprašo 17.3 papunkčio reikalavimus, elektros energijos tiekėjo pažyma, atitinkanti Nuostatų 48 punkto reikalavimus, yra reikalinga, asmeniui siekiant, kad jam būtų paskirta lengvata. Be kita ko, pildytina ir sąžiningumo deklaracija (Lengvatų aprašo 17.2 papunktis), kurioje reikalaujama patvirtinti, kad nekilnojamojo turto objektas yra nenaudojamas, ir, kad už neteisingų duomenų pateikimą asmuo sumokės rinkliavos nepriemokas (tokia atsakomybė numatyta ir Lengvatų aprašo 26.1 papunktyje). Teisė siekti nemokėti vietinės rinkliavos (būti nuo jos mokėjimo atleistas, taikant lengvatą) ir pareiga teikti vietinės rinkliavos administratoriui atitinkamus duomenis vietinę rinkliavą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka priklauso vietinės rinkliavos mokėtojui. Kaip aukščiau jau minėta, Lengvatų apraše nustatytas baigtinis sąrašas lengvatų dydžių ir Administracija neturi diskrecijos siūlyti pareiškėjui pretenduoti į kitas lengvatas, kurios Lengvatų apraše nenumatytos. Taip pat Lengvatų skyrimą kontroliuoja Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (Lengvatų aprašo 25 punktas).

Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punkte yra įtvirtintas teisėtumo principas, reiškiantis, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais. Savo esme tai atitinka ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 punkte įvardytą įstatymo viršenybės principą. Taigi teisinio reglamentavimo neatitinkantys Administracijos veiksmai, sprendimai vietinės rinkliavos administravimo srityje būtų nesuderinami su minėtais jos veikloje taikytiniais principais.

Įvertinus bylos medžiagoje turimus įrodymus, ginčo šalių paaiškinimus, teisinį reglamentavimą, atsižvelgus į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, darytina išvada, kad Administracija tinkamai pritaikė ginčo santykius reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, Sprendime pateikė išsamų ir motyvuotą atsakymą, pagrįstą faktinėmis aplinkybėmis, Nekilnojamojo turto registro duomenimis ir nurodytomis teisės normomis, todėl skundžiamas atsakovės Sprendimas yra teisėtas. Skundžiamą Sprendimą pripažinus teisėtu, Komisija neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimą dėl įpareigojimo Administraciją per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Asmuo X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė